

Aanwezig

JOHAN TERRYN / DE STUDIO

Levenslesjes van op de snelweg

Wouter Hillaert
Gezien op 05 februari 2026
Arenbergschouwburg, Antwerpen

In zijn vijfde soloshow heeft Johan Terryn zichzelf ontslagen van het maken van een show – zegt hij. Hij wil gewoon ‘zijn’ – zegt hij. En van ons verwacht hij blijkbaar hetzelfde. Bijna twee uur lang deelt hij zijn vele inzichten over ‘echt aanwezig zijn’: een staat van aandacht-in-het-moment die je kan bereiken door onder meer de hoge lat voor jezelf lager te leggen – toont hij voor, met een stukje mime. Is ze niet te laag gaan liggen?

07 FEBRUARI 2026

‘Aanwezig’ is pas de eerste voorstelling die ik zie van Johan Terryn, bekend van radio en tv en sinds enkele jaren ook in de zalen te vinden. Zijn podiumwerk zit ergens tussen comedy en theater in, maar deze keer zonder veel theater. Zijn lege scène, met zicht op de naakte achterwand van de Arenberg, is een bewuste keuze. “Er is geen voorstelling”, laat hij ons tussen neus en lippen weten, terwijl hij met een namenlijst en een koffietje in de hand de aanwezigheden opneemt. Mochten wij vanuit de zaal zelf ideeën hebben voor hoe we dit moment dan samen kunnen invullen, mogen we het zeker zeggen.

Het is een truc als een platte kauwgom, maar Terryn schaamt zich niet langer voor zijn feilbaarheid. We moeten stoppen met ons zoveel druk op te leggen om altijd te scoren, zegt hij. Gedaan met onze ‘schaamlip’! – hij toont zijn pruilmondje van weleer. Met zulke grapjes speelt Terryn wel vaker op de lach, maar nooit wordt dat een leidend streven. Kwetsbare zelfbeschouwing lijkt veeleer de inzet van ‘Aanwezig’. Tussen comedy en theater in, dus.

Terryn als voorganger in de kunst van meer oprecht leven in het hier en nu.

Er is wel een klare narratieve boog: een eenzame autorit van 900 kilometer van Praag naar Antwerpen, nadat Terryn daar zijn zoon van 22 is gaan afzetten voor een half jaar Erasmus. Pas op de terugweg realiseert hij zich dat die grootse daad

van vaderlijke zorg en aandacht gespeend bleef van haar meest elementaire ingrediënt: emotionele uitwisseling. Vader verstopte zich achter zijn grappen en grollen, zoals zijn eigen vader zich ooit verstopte achter zijn zwijgen voor tv. Zoon bleef achter zonder enige kans om zijn onzekerheid te uiten.

'Aanwezig' recapituleert nu de rondmalende gang van Terryns overpeinzingen, op de rechte weg van Pilzen tot Frankfurt en over Keulen tot op de Antwerpse ring. Bij elke nieuwe stad licht er in het decor een overeenkomstig naambord op. Toch behoorlijk uitgekiend allemaal, om geen voorstelling te zijn. Intussen is het zaallicht gedimd en komt er zelfs rook over de scène kringelen. Het geeft deze soloshow bijwijlen een spiritueel aura, met Terryn als voorganger in de kunst van meer oprecht leven in het hier en nu. Hoe komen we dichter bij onszelf? Hoe reiken we waarachtig uit naar anderen?

Kerk van gisteren

Deze voorstelling doet je beseffen – net omdat ze er zo duidelijk in is – hoeveel producties vandaag handleidingen willen zijn voor het leven. Terwijl het theater vroeger vooral eer schiep in confrontatie, in mensen dingen voor de voeten werpen, dan neemt het zijn publiek vandaag net graag bij de hand om het te troosten en te sterken. Heel vaak komt daarbij impliciet of expliciet hetzelfde narratief terug: de wereld is één grote warboel, dus blijf dicht bij jezelf, het is ok om te falen, draag zorg voor je dierbaren en verbind je met anderen.

Het theater van vandaag wil graag de kerk van gisteren zijn, in de vorm van collectieve therapie. Het weifelt nog een beetje tussen aanvaarding en verzet, maar in beide gevallen geeft het ons stiekem of onomwonden goede en goedmoedige raad. Veel voorstellingen willen geruststellingen zijn. Ze omarmen onze verwarring en bieden graag een (uit)weg.

Het theater van vandaag wil graag de kerk van gisteren zijn, in de vorm van collectieve therapie.

Terryn laat daar in 'Aanwezig' zelfs andere bekende profeten voor aan het woord. Precies als bij zijn vorige voorstelling 'Tot onze grote spijt' ging hij ermee in gesprek in een podcast over zijn thema. Nu integreert hij op geregelde tijdstippen kort hun beste tips. Wannes Capelle instrueert ons dat we problemen niet moeten afblokken, maar er vooral mee moeten leren omgaan. Van William Boeva mogen we ons nooit laten wijsmaken dat we iets niet kunnen. Jeroen Leenders weet dat niemand het alleen kan, dat we sneller hulp moeten vragen. Nora Monsecour: volg wat je buik zegt. Tim Van Aelst: het gaat niet om succes, maar om jezelf. Ignaas Devisch: leer sneller van je eigen mislukkingen. De grens tussen goede raad en platitudes wordt soms vervaarlijk dun.

Overaanwezig

Dat gevaar hangt over de hele voorstelling: 'Aanwezig' voelt soms als een lang uitgesponnen 'Empathie voor dummies', rijkelijk geïllustreerd met een oefening in luisteren door een eigen versie van John Cages stiltecompositie 4'33" op hoorn, een splitscreen-scène rond het uiteenlopende perspectief van vader en zoon bij het afscheid in Praag, of een beschouwing over 'dad jokes' – de enige scène die mij spontaan aan het lachen brengt: "het is allemaal de schuld van die heks van Kind & Gezin".

Het helpt zeker dat Terryn zichzelf als voorbeeld neemt. Persoonlijke anekdotiek is niet alleen wat comedy peper en zout geeft, maar ook een goed recept om onverholen moralisme toch verteerbaar te maken. Van ademtherapie tot 'te veel op onze telefoon zitten': Terryn geeft een eigen herkenbare invulling aan allerlei grotere thema's die met zijn zelfonderzoek te associëren vallen. Tegelijk worden die thema's er vaak heel klein door. Voor meer grondige sociale of existentiële inzichten ben je bij deze verteller verkeerd verbonden.

'Aanwezig' voelt soms als een lang uitgesponnen 'Empathie voor dummies'.

Zijn associaties vliegen ook alle kanten op. Zelfs aptoniemen (eigennamen van mensen die klinken als hun bezigheid – zoals Ferry Kok die kok is op een ferry) worden een heel ding in Terryns weidse zoektocht naar 'samenvallen met jezelf'. Leuk en onderhoudend, maar het blijft maar komen: nóg een voorbeeld, en nog één, om er dan later nóg drie keer op terug te komen. De paradox van 'Aanwezig' is dat Terryn wel héél aanwezig wil zijn. Er staat geen maat op wat hij ons allemaal te vertellen heeft, terwijl hij eerst nochtans niets te vertellen had. En eigenlijk hééft hij ook niet zoveel te vertellen waarvan je achterover valt.

Deze show duurt veel langer dan hij verdient. Het is een theatraal zelfhulpboek dat zich voordoet als een genereuze levensles voor ons, maar uiteindelijk blijken wij er precies meer te moeten zijn voor de maker. Ondanks zijn geslaagde finale zending – een eigen muzikale samenvatting van al zijn verzamelde tips à la 'The Sunscreen Song' van Baz Luhrmann uit de nineties, of de perfecte vorm voor zoveel goede levensraad – voelt het alsof Johan Terryn nog een paar keer over en weer naar Praag zal moeten rijden om de essentie van zijn zoektocht te doorgronden. 'Over-aanwezig' ware een betere titel geweest.